

Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori u 2015. godini

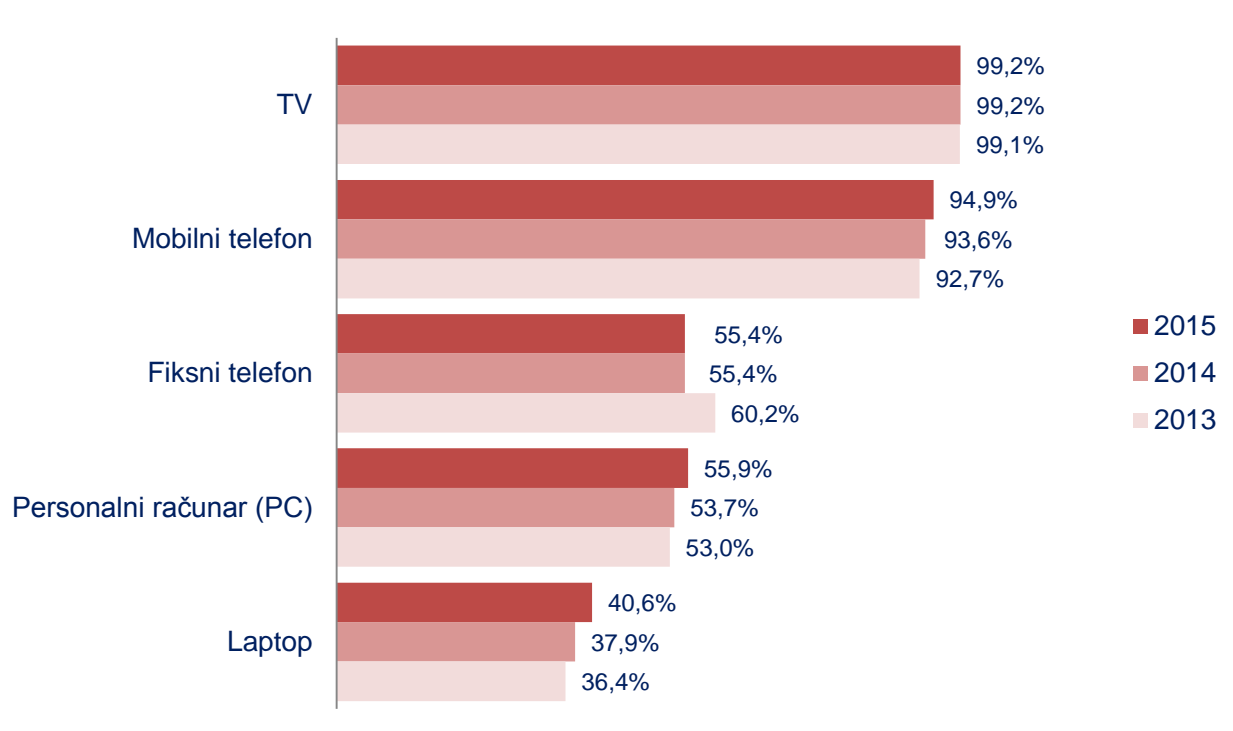
Domaćinstva

*IKT¹ istraživanje koje se sprovodi u domaćinstvima, u skladu sa metodologijom Eurostat-a, **obuhvata domaćinstva sa najmanje jednim članom koji ima između 16 i 74 godine starosti, kao i pojedince iste starosne dobi.***

Na pitanje koje se odnosi na pristup uređajima u domaćinstvu anketirana lica su mogla da daju više odgovora. Istraživanje pokazuje da 99,2% domaćinstava² ima pristup TV prijemniku (u kući), zatim 55,9% ima pristup računaru, 94,9% ima mobilni telefon.

Procenat domaćinstava koja imaju pristup računaru je porastao u odnosu na prošlu godinu za 2,2%.

Grafik 1. Uređaji zastupljeni u domaćinstvima

¹IKT – Informaciono-komunikacione tehnologije

²Broj domaćinstava se odnosi na domaćinstva sa najmanje jednim članom starosti od 16 do 74 godina

U Crnoj Gori 67,5% anketiranih domaćinstava je izjavilo da ima pristup Internetu kod kuće, bez obzira na to da li se koristi ili ne. U domaćinstvima se pristup Internetu ostvaruje pomoću nekoliko uređaja, kao što su personalni računar (PC) 74,1% i prenosivi računar (laptop, netbook, tablet) 56,4%. Pored navedenih uređaja za pristup Internetu se koriste i drugi mobilni uređaji, TV povezan na Internet (Smart TV) i igračke konzole (play station). Na ovo pitanje domaćinstvo je moglo dati više odgovora.

**Tabela 1. Uređaji pomoću kojih se u domaćinstvu pristupa Internetu, (u %)
(ispitanici su mogli dati više odgovora)**

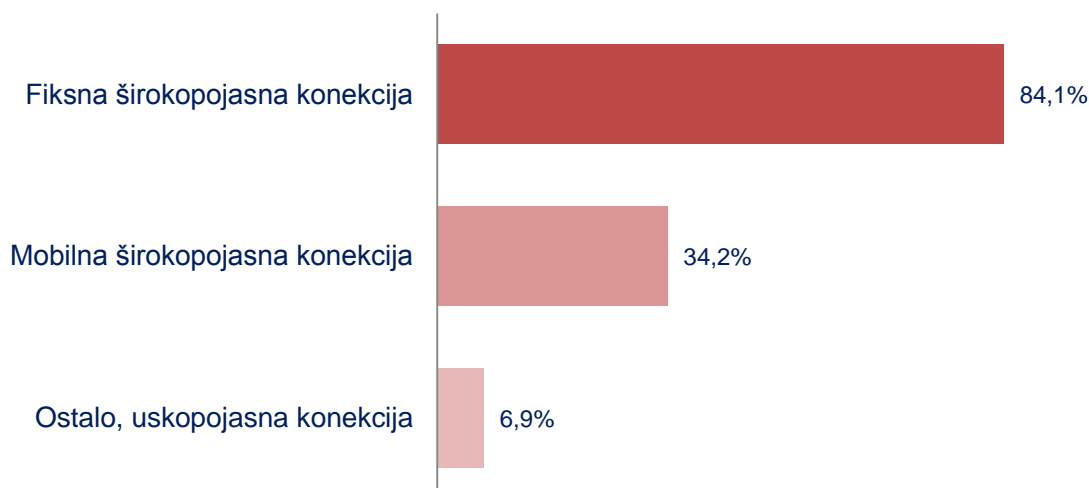
Uređaji u domaćinstvu	2013	2014	2015
Personalni računar (PC)	77,9	75,1	74,1
Laptop	56,7	57,6	56,4
Mobilni uređaji	29,7	38,5	46,9

Od uređaja pomoću kojih se pristupa Internetu, kod pristupa Internetu pomoću mobilnih uređaja prisutan je rast od 8,4% u odnosu na 2014. godinu.

U vezi sa načinom pristupanja Internetu, odnosno tipovima Internet konekcije, domaćinstvima je bilo omogućeno da odaberu nekoliko ponuđenih odgovora. Fiksnu širokopojasnu konekciju (DSL, ADSL, VDSL, kabal, optički kabal, satelit, WiFi) koristi 84,1% domaćinstava. Mobilnu širokopojasnu konekciju (preko mobilne telefonske mreže, najmanje 3G mreža) koristi 34,2% domaćinstava, a 6,9% koristi uskopojasnu konekciju (dial- up, modem ili ISDN, manje od 3G).

U odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast od 4,6% domaćinstava koja koriste mobilnu širokopojasnu konekciju.

**Grafik 2. Tipovi Internet konekcije
(ispitanici su mogli dati više odgovora)**

Procenat domaćinstava koja nemaju pristup Internetu kod kuće, bez obzira na to da li je korišćen, iznosi 31,2%. U odnosu na prethodnu godinu procenat domaćinstava koja nemaju pristup Internetu kod kuće smanjio se za 3,7%.

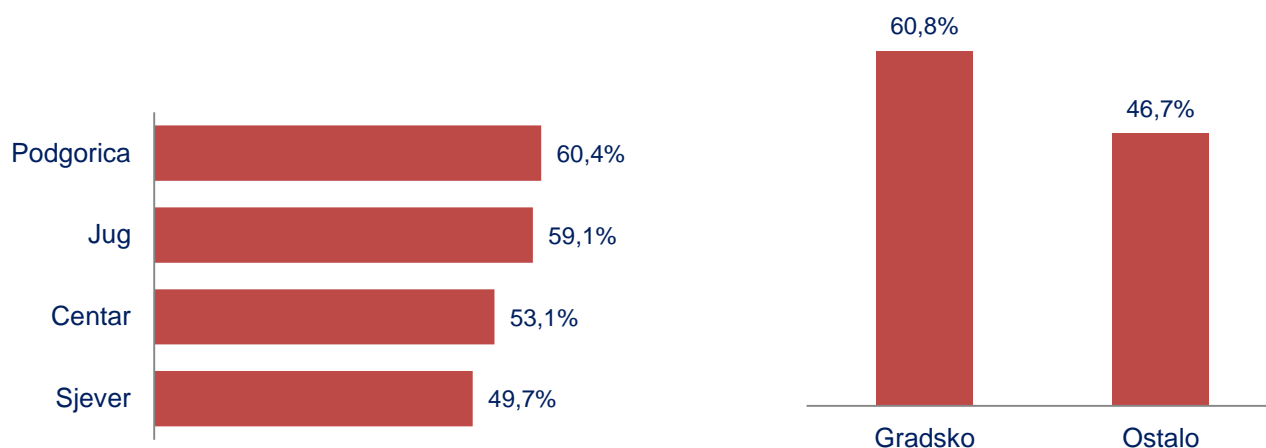
Kao najčešće navedeni razlozi zbog kojih domaćinstvo nema pristup Internetu kod kuće 45,3% domaćinstava je izjavilo da ne želi ili nema potrebu za Internetom, 27,3% domaćinstava je izjavilo da je oprema suviše skupa, a 24,7% domaćinstava je izjavilo da je pristup Internetu veoma skup.

Tabela 2. Razlozi zbog kojih domaćinstvo nema pristup Internetu, (u %)³

Razlozi	
Ne želim ili nemam potrebu za Internetom	45,3
Nedostatak vještina	27,0
Pristup Internetu je suviše skup	24,7
Oprema je suviše skupa	27,3
Fizička nesposobnost	6,9
Ima pristup Internetu negdje drugo	7,6
Širokopolasni Internet nije dostupan	5,8
Drugi razlozi	14,7

Zastupljenost računara u domaćinstvima varira u odnosu na teritorijalnu cjelinu i tip naselja, tako je u sjevernom regionu zastupljenost računara najmanja i iznosi 49,7%, dok je u Podgorici najveća i iznosi 60,4%. Zastupljenost računara je veća u gradskim naseljima, odnosno 60,8% domaćinstava u gradskim naseljima je izjavilo da ima pristup računaru, dok je 46,7% domaćinstava u naseljima koja nijesu gradskog karaktera izjavilo da ima računar.

Grafik 3. Zastupljenost računara u domaćinstvima prema teritorijalnoj cjelini i tipu naselja gradsko/ostalo

³ Rezultati se odnose na ispitanike koji nemaju Internet.

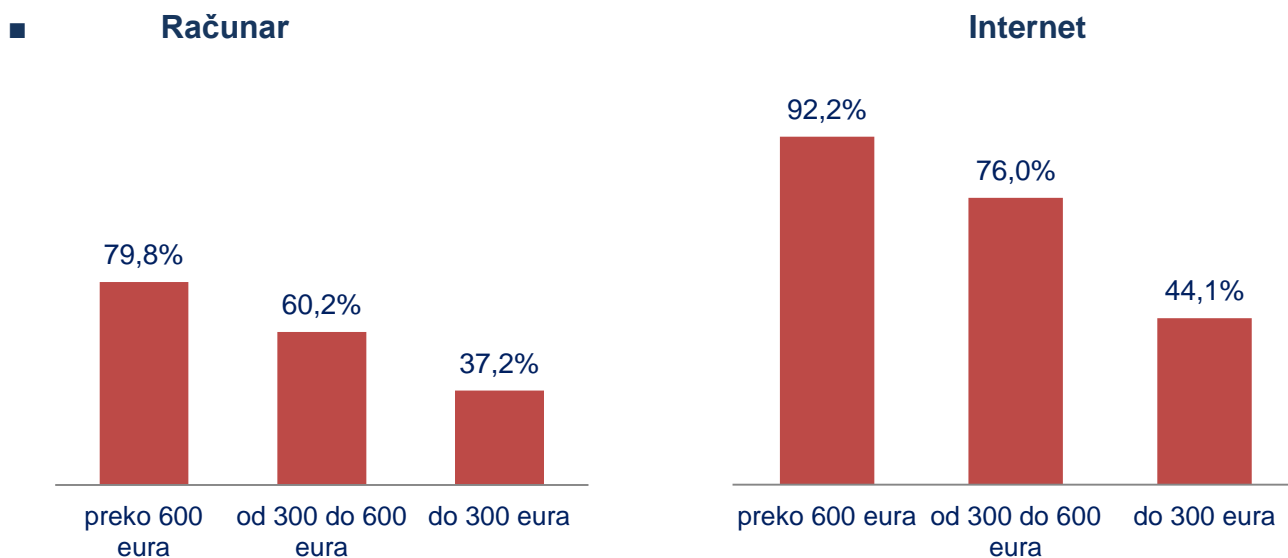
Pristup Internetu u naseljima koja nijesu gradskog tipa iznosi 52,7%, dok je u naseljima koja su gradskog tipa pristup Internetu veći i iznosi 75,3%.
 Pristup internetu kod kuće na nivou Crne Gore se povećao u odnosu na prošlu godinu za 6,4%.

Tabela 3. Pristup Internetu kod kuće, (u %)

Tip naselja	Crna Gora
Gradsko	75,3
Ostalo	52,7
Crna Gora	67,5

Od domaćinstava koja imaju prihod od 300 do 600 eura, 76,0% ima pristup Internetu kod kuće i zabilježen je rast od 3,8%, u odnosu na prethodnu godinu.
 Rezultati istraživanja pokazuju da se procenat domaćinstava koja posjeduju računar, sa prihodom preko 600 eura povećao za 3,7%, u odnosu na prethodnu godinu.

Grafik 4. Domaćinstva koja imaju računar i Internet priključak prema prosječnom mjesečnom prihodu domaćinstva

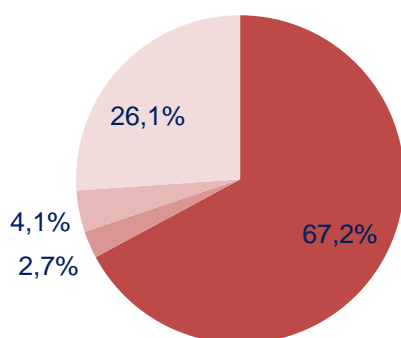
Lica

IKT istraživanje koje je sprovedeno u domaćinstvima, u skladu sa metodologijom Eurostat-a, obuhvata pojedince koji imaju između 16 i 74 godine života.

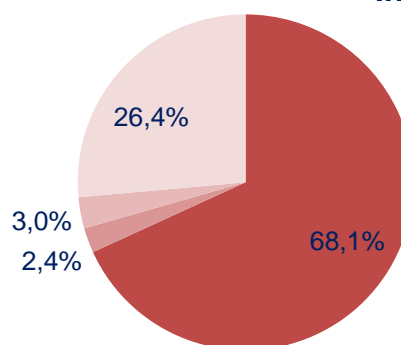
Broj lica koja su u posljednja 3 mjeseca koristila računar iznosi 67,2%, dok procenat onih koji nikada nijesu koristili računar iznosi 26,1%. Što se tiče korišćenja Interneta, 68,1% lica je izjavilo da je koristilo Internet u posljednja 3 mjeseca. Od kojih je 79,7% njih Internet koristilo svakog dana ili skoro svakog dana, a 17,1% njih je koristilo Internet najmanje jednom nedjeljno.

Grafik 5. Lica koja su koristila računar i Internet

Računar

Internet

■ U poslednja 3 mjeseca ■ Prije više od 3 mjeseca ■ Prije više od godinu dana ■ Nikada

Pored računara i Interneta, interesantno je pitanje koje se odnosi na lica koja su koristila mobilni telefon ili smart telefon, u posljednja 3 mjeseca. Procenat lica koja su koristila mobilni telefon ili smart telefon u posljednja 3 mjeseca iznosi 94,5%.

Grafik 6. Lica koja su koristila mobilni telefon ili smart telefon, u posljednja 3 mjeseca

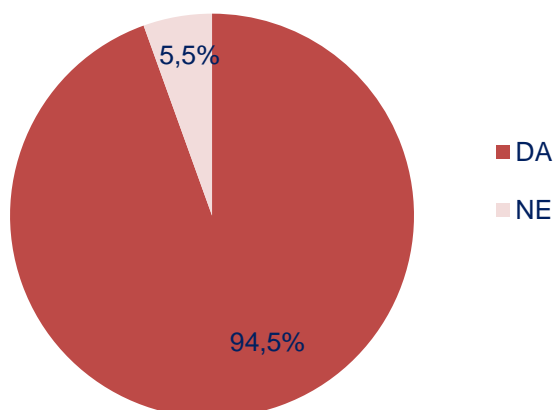

Tabela 4. Lica koja su koristila računar prema starosti i polu, (u %)

Korišćenje računara	Godine starosti						Pol	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	muški	ženski
U posljednja 3 mjeseca	95,7	85,5	79,3	64,3	44,7	19,7	71,2	61,9
Prije više od 3 mjeseca	1,1	2,0	2,4	4,6	4,4	0,8	2,4	3,0
Prije više od godinu dana	1,0	6,2	2,7	3,2	6,7	5,3	3,8	4,4
Nikada	2,2	6,3	15,6	27,9	44,2	74,3	22,5	30,7

Iz Tabele 4 možemo da vidimo da je 95,7% lica starosti od 16 do 24 godine koristilo računar u posljednja 3 mjeseca. Sa porastom broja godina ispitanika opada procenat korišćenja računara u poslednja 3 mjeseca.

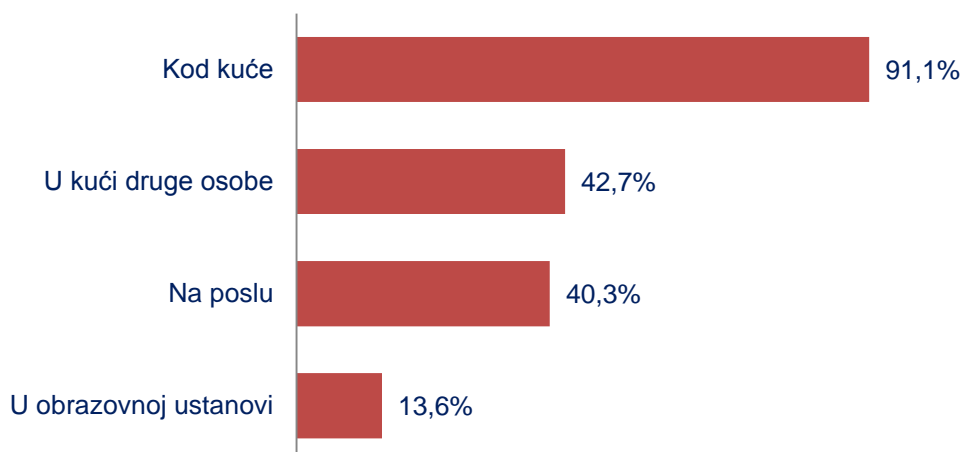
Rezultati istraživanja pokazuju da je više žena koje su izjavile da nikada nijesu koristile računar odnosno njih 30,7%, dok je 22,5% muškaraca izjavilo da nikad nije koristilo računar.

**Tabela 5. Prosječno korišćenje Interneta prema starosti i polu, (u %)
(odnosi se na lica koja su koristila Internet u posljednja 3 mjeseca)**

Korišćenje Interneta	Godine starosti						Pol	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	muški	ženski
Svakog dana ili skoro svakog dana	90,6	89,5	77,7	71,4	56,8	65,9	80,7	78,1
Najmanje jednom nedjeljno	6,9	6,5	20,7	22,4	40,7	34,1	16,2	18,4
Rjeđe nego jednom nedjeljno	2,6	4,0	1,6	6,2	2,5	0,0	3,1	3,5

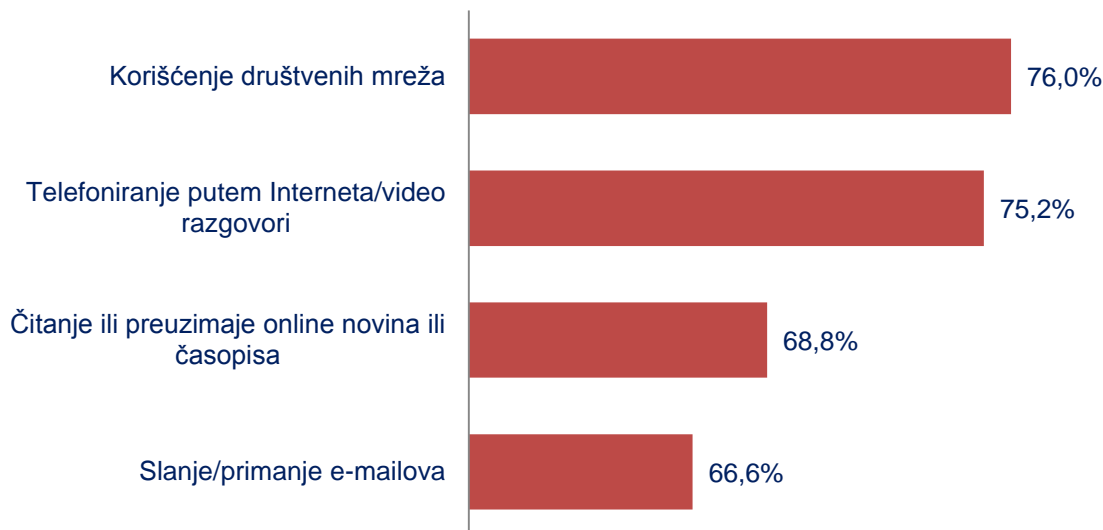
Na osnovu podataka u Tabeli 5, lica koja su izjavila da koriste Internet uglavnom to čine svakodnevno. Procenat korišćenja Interneta skoro svakog dana je veći kod muškaraca i iznosi 80,7%, dok je kod žena 78,1%.

**Grafik 7. Gdje ste koristili Internet u posljednja 3 mjeseca?
(ispitanici su mogli dati više odgovora)**

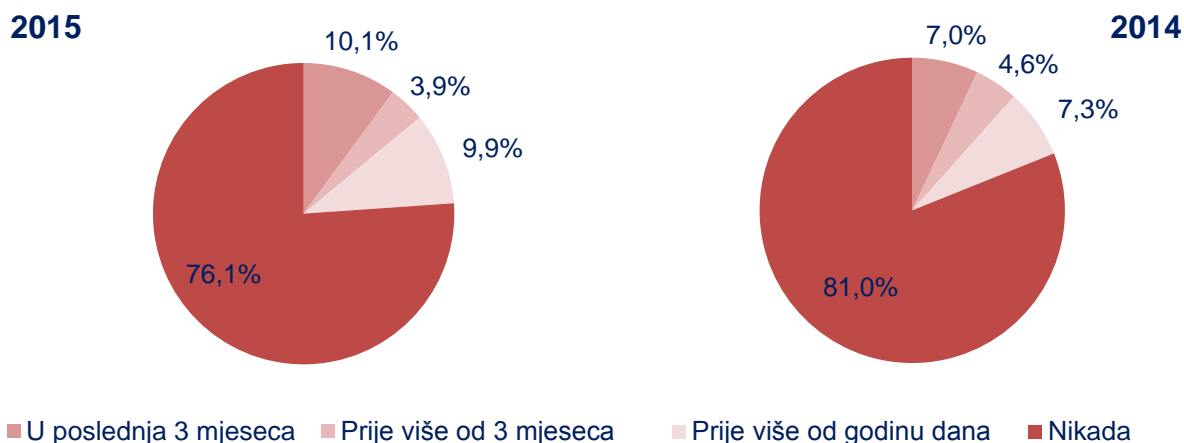
U posljednja tri mjeseca najviše ispitanika je koristilo Internet kod kuće tj. njih 91,1%, dok je njih 42,7% Internet koristilo u kući druge osobe. Procenat anketiranih lica koja su u posljednja tri mjeseca koristila Internet na poslu je 40,3%, a 13,6% anketiranih lica je koristilo Internet u obrazovnoj ustanovi.

**Grafik 8. Koje ste aktivnosti preduzimali preko Interneta u privatne svrhe u posljednja 3
mjeseca?
(ispitanici su mogli dati više odgovora)**

Aktivnosti koje su ispitanici najčešće preduzimali putem Interneta u privatne svrhe u posljednja 3 mjeseca su korišćenje društvenih mreža 76,0%, zatim telefoniranje putem Interneta/video razgovori 75,2%, dok je 68,8% lica je izjavilo da je čitalo ili preuzimalo online novine ili časopise.

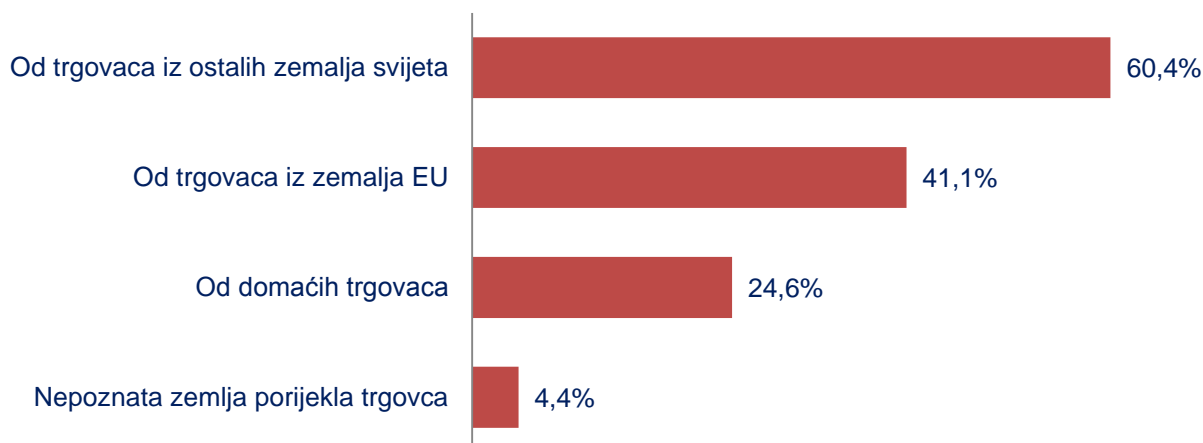
Grafik 9. Kada ste posljednji put kupili ili naručili robu ili usluge preko Interneta u privatne svrhe?

Procenat ispitanika koji nikada nijesu kupovali ili naručivali robu ili usluge putem Interneta iznosi 76,1%, dok procenat onih koji su kupovali ili naručivali robu ili usluge iznosi 23,9%. Vrste robe ili usluge koje su lica najčešće naručivala ili kupovala preko Interneta su:

- ✓ Odjeća, sportski proizvodi 82,9%
- ✓ Smještaj za odmor (hotel, itd.) 9,7%
- ✓ Video igrice, drugi računarski softveri i njihovi dodaci 9,3%
- ✓ Ostali putnički aranžmani (karte za prevoz, iznajmljivanje automobila, itd.) 5,3%
- ✓ Filmovi, muzika 4,3%
- ✓ Farmaceutski proizvodi 3,1%

Grafik 10. Od koga ste kupili/naručili proizvode ili usluge preko Interneta u posljednjih 12 mjeseci, u privatne svrhe? (ispitanici su mogli dati više odgovora)

Grafik 11. Koje ste od navedenih računarskih aktivnosti obavljali, u posljednjih 12 mjeseci? (ispitanici su mogli dati više odgovora)

Od aktivnosti koje su lica obavljala na računaru, 94,2% lica je računar koristilo za kopiranje ili pomjeranje fajla ili foldera, 88,7% lica je koristilo prenos fajlova između računara i drugih uređaja, 64,6% lica je koristilo Word, dok je Excel koristilo 35,8% lica.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Zavod za statistiku Crne Gore sprovodi istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Ovo istraživanje se odnosi na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima, kao i na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija od strane domaćinstava i pojedinaca.

Nadamo se da će ovo istraživanje pružiti korisnicima dovoljno podataka o trenutnom stanju u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija i da će poslužiti kao dobra osnova za planiranje njenog daljeg razvoja.

Domaćinstva i pojedinci

- ✓ Istraživanje je sprovedeno u periodu od 1 - 15. aprila 2015. godine.
- ✓ Anketno istraživanje – intervju licem u lice.
- ✓ Dvoetajni stratifikovani uzorak. Veličina uzorka 1200 domaćinstava, odnosno 1200 lica.
- ✓ Ciljna domaćinstva su sva domaćinstva sa najmanje jednim članom koji ima između 16 i 74 godine života.
- ✓ Ciljna populacija za lica su sva lica koja imaju između 16 i 74 godine života.
- ✓ Referentni period su tri mjeseca koja su prethodila anketiranju na terenu.

Podaci se publikuju i na našem web sajtu www.monstat.org

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2,
telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremili:

**Andrijana BABIĆ
Miloš MALTEZ**

Tel. +382-20-230-791

E-mail: contact@monstat.org